

møller, der i den Henseende forpligtede Rigsdagen, og jeg antager heller ikke, at det var den høitærede Justitsministers Mening, at der bestod nogen juridisk Forpligtelse i saa Henseende. Derimod vil jeg sige, at det vilde gjøre mig ondt, om disse Love ikke bleve forhandlede; thi det er aabenbart, at, hvor liden Forandring der end maatte være tilføede i de forelagte Lønningslove i Forhold til de nu gjældende, maa der dog være gjort et meget betydeligt Arbeide igjennem en hel Del Maanedes fra Administrationens Side, for at faae dem lagte frem paa Thingets Bord. Ogsaa derfor vilde jeg sætte Pris paa, at Thinget vilde vise en lignende Behandling af disse Lovforslag, for at vi kunde faae at se, hvad Rigsdagen vil i denne Samling med Hensyn til de forskjellige Lønningslove. Dette er vist ogsaa Noget, som forhaabentlig vil ske; det er jo ikke saa langt hen i Samlingen, efter som den skal være til Sanct Hansdag — efter hvad Folk fortælle —, hvad jeg iøvrigt ikke kjender Noget til. — Hvad Amtmandsinstitutionen angaar, skal jeg ikke komme nærmere ind paa den. Jeg havde ikke troet, at den høitærede Minister, naar han kunde faae Embedsmænd til at udføre Anklagemyndigheden eller Aktionsmyndigheden, som nu henligger under Amtmændene, for sit Vedkommende vilde holde væsentlig paa Amtmændene. Naar han havde en Anklager i Sylland og en i sit Ministerium, og, naar mulig enkelte andre af de Forretninger af juridisk Natur, som Amtmændene nu have for Staten, vare lagte til dem ved Siden af Anklagemyndigheden, antog jeg, at den høitærede Justitsminister vilde faae disse Forretninger lige saa godt besørge, som han nu faar dem ved at have en Liendebel eller en Kolotebel eller hvor meget det nu er af 21 Embedsmænd sammen med alle de andre Ministre. Hvad angaar den fasteundersøgende Del af Amtmændenes Virksomhed, vil jeg ikke betvivle, at Amtmændene i Almindelighed ere nidkjære; men jeg benægter, at det fuldføres i sit fulde Omfang af alle Amtmændene, hvad Bestemmelserne i denne Henseende foreskrive. Derfor den høitærede Minister vil efter sine Indberetninger fra Amtmændene med Hensyn til denne Del af deres Virksomhed, er jeg overbevist om, at han vil finde, at ikke alle Amtmænd i Danmark have udført den vigtige Embedspligt, han her taler om. Den høitærede Minister siger, at der er ingen Anden for Liden til at gjøre det, hvilket jeg dog ikke tror er ganske rigtigt; men, naar dette er saa, og det dog ikke bliver udført af dem Alle efter Lovens Bydende, vil det jo dog sige, at der paa sine Steder i Landet slet intet Eftersyn finder Sted. Vi have set, hvad Amtmændenes Eftersyn har ført til. Det have vi blandt andre Steder set paa Bornholm. Det var ikke Amtmanden der, der kom til at se Feilen, men det var den vedkommende Departementschef i Indenrigsministeriet, og saavidt

jeg veed, har han ikke blot Berettigelse, men Forpligtelse til at undersøge de samme Kasser, som Amtmændene skulle undersøge, og blev denne Pligt udvidet, vil jeg antage, at vi fik en mere effektiv Undersøgelse, end vi nu have, hvor det for de enkelte Forretningers Vedkommende vel staar paa Papiret, men ikke bliver udført. Jeg skal forøvrigt sige, at med Hensyn til hele dette Forhold tror jeg, at Borgernes Stilling ikke er saaledes loobestyttet, som den burde være. Boer f. Ex. forpligtes efter Loven, saavidt mig bekendt, til at overlade Kontanter og Bærbapapirer til Statens Embedsmænd ukontrollerede eller kontrollerede Baretagt, men gaa de ved en saadan Embedsmænds Udfærd rabundus, f. Ex. ved at de ere udblaante til En eller Anden, saaledes at Pengene, naar Boet skal opgjøres, ere forvanskede, saa at de ikke kunne faas, spørger jeg: Er der i Lovgivningen nogen Bestemmelse, der forpligter Staten til paa sine Embedsmænds Begne at erstatte de enkelte Borgere de Beløb, som de ere komne til at tabe paa Grund af Lovens Bestemmelse? Jeg tror det ikke. Paa samme Maade gaar det med Hensyn til de andre Spørgsmaal om Retsdokumenter og deslige. Jeg retter ingen almindelig Anklage. Det være langt fra mig at gjøre det, som det, hvad jeg erkjender, vilde være at gjøre stor Uret. Jeg veed, at der er mangfoldige Tilfælde, hvor der er en saadan Hurtighed og Orden med Hensyn til Expeditionen af disse Sager paa Bystriverkontorerne, at de ingenlunde benytte den Frist af 14 Dage, som den høitærede Minister var saa venlig at nævne i Forbigaaende, inden de have Alt i Orden. Men der gives Tilfælde, hvor der gaar mange Gange 14 Dage og det til megen Ulempe for Handel og Vandel, og der vil jeg sige, kunde ganske vist Amtmændenes Tilsyn have effektiv Betydning, naar de paasaar, at Retskriverne vare å jour ikke blot med Hensyn til Førelsen af Pante-registrene, med ogsaa med Hensyn til Indførelsen af selve Dokumenterne i Pantebøgerne. Jeg antager, at hele Amtmandsvirksomheden, der dog stundom — det har i alt Fald viist sig i den sidste Menneftaalder — i Virkeligheden er bleven udført af unge examinati juris, altsaa ustuderede Jurister, vilde, fordelt imellem de forskjellige, der kunne passe til at have med den at gjøre, kunne udføres lige saa godt, som den i alt Fald stundom bliver udført. Det glædede mig at høre det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev), thi skjøndt han gjorde sig Umage for at komme til at forsvare Amtmandsinstitutionen, skinnede det aabenbart igjennem, at han egentlig ikke var saa bange for at lade Amtsraadene seile deres egen Sty uden Amtmændene som Styrmænd, og heller ikke troede han, at det var umuligt, at de andre Forhold kunde ordnes paa en anden Maade end nu. Jeg tror ogsaa, at Amtsraadene selv ville have Godt af at komme til at staa paa egne Ben; de stole ofte nu altsfor meget paa Amtmanden